

leven stopt of verstopt raakt, het opnieuw in beweging te krijgen, om nieuwe mogelijkheden te laten zien of aan te boren, zonder dat het een vooropgezet doel is. Ik zeg niet: nu ga ik even iets vitaliseren (*lacht*), maar achteraf blijkt vaak dat het zo werkt. Daar schuilt mijn kracht in, zonder dat ik dat van tevoren plan. Pas achteraf blijkt dat er toch iets is waar ik constant mee bezig ben. Of dat dan vanuit de muziek, de beeldende kunst of de wereldwereld gebeurt, speelt geen rol.

Dit is voor mij de manier om de schotten tussen kunst en leven weg te nemen. Sinds de renaissance zijn die twee steeds meer en verder uit elkaar gegroeid. Mijn stelling is dat je niet verder kunt in deze cultuur als je dat niet oplost. In zogenaamde primitieve culturen zitten ze veel dichter bij elkaar. Maar onze cultuur is zo 'hoogontwikkeld' dat ze uit mekaar gaan. Dat heeft invloed op iedereen. Bepaalde dingen mag je blijkbaar niet meer omdat het niet bij je functie hoort. In elk mens zit een kunstenaar, om met Beuys en Cage te spreken, en dat is ook zo. Je moet ergens de mogelijkheid hebben om dat te integreren in wat je aan het doen bent. Het is een grote droom, een droom die ik niet vergeet. De wereld vraagt daar om. Er worden natuurlijk heel veel po-

gingen daartoe gedaan, bijvoorbeeld door dingen op locatie te spelen. Maar vaak wordt daar normaal repertoiretooneel voor gebruikt. Je bent dan weg uit de schouwburg, maar de illusie van de schouwburg is een andere geworden. De locatievraag zelf wordt niet echt au sérieux genomen. Daarom heb ik een enorme bewondering voor mensen die op straat spelen. Dat is natuurlijk een zeer moeilijke situatie, want wat doe je daar en hoe pak je dat aan? Een leuk dingetje om de mensen te vermaken? Eigenlijk is dat de plek. Maar ook bedrijven, waar je de scheiding tussen vrije tijd en werk kan overbruggen.

Shanties

In Nuenen (bij Eindhoven, nvdr), waar ik woon, werd ik op een keer gevraagd of ik geen dirigent of zo kende (*lacht*): 'We willen een koor beginnen.' – 'Goed, wat wil je dan?' – 'Wij zijn allemaal mannen die vroeger te horen hebben gekregen: als je je mond houdt, dan krijg je voldoende.' Op den duur durf je dus niet meer te zingen. Dat is een shantycor geworden, met vijftig mannen. Shanties zijn liederen van werklieden op schepen. Daar moest ritmisch gezongen worden, een voorzanger gaf het werktempo aan waarop bijvoorbeeld de zeilen gehesen moesten worden. Maar het was

ook een manier om onvrede te uiten over de kapitein. Er mocht niet openlijk gemopperd worden, dus werd er gezongen. Niet alleen tijdens het werken, maar ook onderling. Dat is ontzettend plezierig, omdat het enorm begint te leven. Het gaat niet om vals of niet vals, maar om het plezier dat je hebt bij het zingen. Kan je je voorstellen? Vroeger op het werk zongen ze allemaal. Je kan je toch niet voorstellen dat je achter de computer zit te zingen?

Om de veertien dagen leid ik dat koor. Ik had het niet voor mogelijk gehouden dat ik dat ooit zou doen. Mijn vader was oprichter van een shantycor. Maar dat was in Duitsland, zij zongen in uniform... Ik had me dus ooit voorgenomen alles te doen, behalve zo'n shantycor. Toen die vraag kwam, was het een schok voor mij. We hebben het wel op een totaal andere manier gedaan. We hebben nagegaan hoe de cultuur van die matrozen is geweest, en dat heeft nieuwe mogelijkheden geboden. Inmiddels kunnen we in vier stemmen zingen, gewoon, uit plezier. En ik doe dat voor. Ik kan iedereen zingen aanbevelen.'

www.avantart.com/realaudio/mercury.com

Op zoek naar
...ruimte ?

Wij bieden u een
pasklare en betaalbare
oplossing voor uw theater-, dans-
of muziekvoorstellingen,
repetities, tentoonstellingen,
workshops, colloquia,
vergaderingen

...

Vlaams Centrum voor Amateurkunsten
Veeweydestraat 24-26
te 1070 Brussel

Info? 02/555 06 00
Diane Mandelings, coördinator infrastructuur VCA

